

Evaluări provizorii privind evoluțiile din R. Moldova: Situația de la Chișinău reprezintă, pe scurt, un SOS geopolitic pentru București. Din păcate, devine sigur că nici acesta nu va fi auzit. Corifeii noștri dâmbovițeni nu mai știu să ocolească taifunuri. Prioritatea zero a României redevine re-educarea geopolitică a „elitei” dâmbovițene, scrie Dorin Popescu într-o analiză din www.contributors.ro, preluat de Romanian Global News.

Evoluțiile în curs din R. Moldova au creat premise pentru destabilizări pe termen mediu și lung ale situației politice și de securitate din regiune. Tensiunile geopolitice și conflictele politico-instituționale de la Chișinău manifestă deja, de asemenea, tendințe solide de cronicizare.

Federația Rusă revine geopolitic în R. Moldova, pe baza unui compromis (cel puțin de ordin tactic) cu UE și SUA, care prevede prioritar izolarea PDM și a oligarhului Vladimir Plahotniuc, epurarea instituțiilor statului de controlul absolut al acestuia, dezoligarhizarea țării – cu prețul amânării disputelor strategice privind direcția geopolitică viitoare a R. Moldova și a disputelor-conexe (inclusiv/prioritar federalizarea R. Moldova).

Este posibil să asistăm în următorii ani la o revenire geopolitică a Federației Ruse în întreaga regiune (R. Moldova, Ucraina, estul Europei etc.), pe baza unor înțelegeri strategice în acest sens cu ceilalți actori relevanți la nivel regional (UE) sau global (SUA). Reculul influenței SUA și UE în regiune poate afecta grav interesele României, care a rămâne anchilozată într-un amatorism primejdios de poziționare externă (fără capacitatea de a intui – nicidecum de a participa la cristalizarea acestora – noile scheme geopolitice hibride din plan regional).

Influența României în R. Moldova se află pe un trend descendent, confirmat de dezinteresul Chișinăului și deopotrivă al actorilor externi (Rusia, UE, SUA) de a include România în jocul de dialog, evaluare, conciliere, negociere, decizie. România nu mai are posibilități de a conta, în actuala etapă, în R. Moldova, urmare a absenței unei politici pro-active a diplomației românești la vârful ei în raport cu R. Moldova și în general în regiune. Decidenții de la București în planul politicii externe (Președintele, Guvernul, MAE) nu au gestionat corect și inspirat șansele de

implicare geopolitică oferite de situația post-electorală din R. Moldova. Este greu de crezut că, în condițiile menținerii actualei liniști instituționale inerte la București, România își va putea recupera în următoarele luni pierderea masivă de influență pe care a înregistrat-o, din diferite cauze în R. Moldova (inabilități, frici, absența coordonării pozițiilor între Palate, un mod desuet – fără inițiative, fără asumări, fără politici pro-active etc. – de a gestiona politica externă etc.).

În ultima perioadă, diplomația noastră neangajantă, lipsită de viziune, claritate, curaj, inițiative pro-active etc. a redus nivelul de credibilitate și apreciere al României sub nivelul de care se bucură în plan mondial, spre exemplu, Estonia (țară cu cca 1,3 milioane de locuitori și care celebrează în aceste zile, în premieră, atingerea obiectivului pe care România l-a ratat la CS al ONU). Noul eșec diplomatic al României impune abordări critice și neipocrite, fără menajamente, pentru ca țara noastră să evite rușinea de a mai produce eșecuri de acest gen / de acest nivel în perioada următoare.

x x x

Este foarte posibil ca, pe termen mediu, să se înregistreze la Chișinău o victorie politică a parteneriatului ACUM-PSRM, care are ascendentul rețelei externe de alianțe. Derularea unui scenariu conflictual are șanse reduse, în pofida reacțiilor reactive ale PDM la tentativele oponentilor de schimbare pașnică a puterii la Chișinău. Aproape toate scenariile pașnice includ derularea unor alegeri anticipate. Principala necunoscută o reprezintă modul și prețul prin care Plahotniuc va fi convins să renunțe pașnic la putere.

Se poate anticipa că temele tari din R. Moldova (orientarea externă, relațiile cu UE și R. Moldova, conflictul transnistrean, perspectiva federalizării R. Moldova etc.) nu vor abordate pe agenda prioritară a actualei relații de parteneriat ACUM-PSRM.

Pe termen lung se confirmă politica de vasalitate a actorilor politici din R. Moldova față de agenții externi ai schimbării. Înregistrările cu "președintele" Dodon au confirmat că acesta este un soldat modest al Kremlinului, fără fast și anvergură, un soldat umil rămas fără solda lunară de la Împărat. Un soldat-târgoveț, care negociază plata chiriei pentru iatacul în care își dezbracă tunică... Nici oponentii săi politici nu par a evada din blestemul R. Moldova de a produce acțiuni politice de proastă factură. După ce și-au securizat divorțul de Partidul Socialiștilor prin jurăminte de credință, Memorandumuri etc., vectorii "pro-europeni" s-au grăbit să propună "pacea cu dușmanul" la prima batistă albă fluturată de emisari străini (Hahn, Kozak etc.). Este evident că și politicile acestui spațiu sunt atinse în mod fatal de lipsa de viziune, de

responsabilitate și de decență etică a unor actori cu roluri neconvingătoare în vodevilurile de la Chișinău.

Aceste evaluări obligă totodată la reconfigurarea predicțiilor privind dinamica/tempo-ul apropierii R. Moldova de Uniunea Europeană. Într-un spațiu în care conduitele politice conotează atât de strident vasalități și ipocrizii, într-un spațiu în care eroii săi publici se comportă în continuare ca într-o gubernie a Rusiei, predicțiile privind parcurgerea unui traseu european devin tot mai puțin credibile pentru Chișinău.

În fine, aceste episoade tragicomice, pe alocuri tribale, de la Chișinău confirmă că eșecul apropierii mentale a R. Moldova de Europa este prioritar unul al Bucureștiului, care a investit resurse politice, umane și logistice considerabile în desovietizarea R. Moldova, în europenizarea mediilor sale culturale, științifice, academice, politice etc. Acest eșec nu poate fi pus defel pe seama Moscovei, Berlinului Varșoviei, Budapestei etc.

Este vital ca Bucureștiul să își reinventeze politici eficiente față de R. Moldova, să își recalibreze instrumentarul de acțiune politico-diplomatică, să existe din nou geopolitic la Chișinău. Parcă niciodată în ultimii ani nu au părut atât de modeste exprimările diplomației de pe Dâmbovița...

Decodificarea "înțelegerii geopolitice" dintre Moscova, Bruxelles și Washington față de R. Moldova este vitală, în acest context, pentru România și pentru întreaga regiune. Are această înțelegere roluri și funcții exclusiv tactice (izolarea lui Plahotniuc, deblocarea situației politice actuale, evitarea alegerilor anticipate, schimbarea pașnică a puterii etc.) sau reprezintă o parte a unui acord global de tip strategic (ruso-americo-european) pentru R. Moldova? Este un astfel de (prezumtiv) acord global în măsură a crea, pe teritoriul R. Moldova, celebrul cordon sanitar între UE/NATO/SUA și Rusia?

În cazul unui acord global (Rusia, SUA, UE) privind R. Moldova, este cert că acesta include prioritar înțelegeri strategice privind Ucraina. Există deci posibilitatea ca R. Moldova și Ucraina să redevină "cordonul sanitar" ("zona-tampon", "zona-gri" etc.) care va despărți din nou continente și lumi geopolitice. Un posibil nou acord global poate reseta întreaga regiune după o formulă hibridă greu de digerat de către actorii secundari (mai mult, una care ar aduce Moscova în ecuația comună de decizie în spațiul ex-sovietic).

Noile realități geopolitice demonstrează că România este din ce în ce mai izolată în Europa și în lume. Opacitatea diplomației noastre ne-a redus constant lista de prieteni și aliați. Recent am pierdut la Adunarea Generală a ONU un "vot de încredere" care arată matematic cât de slabi și izolați am ajuns la nivel mondial. Bucureștiul a propus în calitate de președinte în exercițiu al Consiliului Uniunii Europene soluții vetuste pentru Marea Neagră de care râd în culise experții (reinventarea Sintergiei Mării Negre), nu a convins că are anvergura unei țări europene cu profil solid în plan regional, nu și-a folosit șansele oferite de această președinție pentru a-și consolida profilul în Europa și în plan regional, pentru a-și confirma și consolida parteneriatele, pentru a-și securiza noi prieteni, pentru a-și îmbunătăți relațiile bilaterale cu țări care așteptau de la București inițiative regionale de valoare adăugată și impact etc.

Evoluțiile politice și geopolitice de la Chișinău transmit un adevărat SOS geopolitic Bucureștiului (respectiv celor care mai au capacitate de analiză și acțiune acolo). Nu în sensul unei solicitări de consiliere și sprijin (România a ratat oportunitatea de a putea furniza consiliere și sprijin geopolitic Chișinăului) ci ca avertisment privind consecințele incalculabile pe care cecitatea/opacitatea geopolitică a Bucureștiului față de noile arhitecturi de alianțe în regiune le poate produce asupra securității și viitorului României.

Un scenariu conflictual de soluționare a situației politice ambigue de la Chișinău pare, din fericire, în momentul de față, puțin probabil. La fel de puțin probabilă pare șansa unui dialog între actorii politici interni din R. Moldova în condiții de calm și rețineră, așa cum arată acum cerința tactică a UE, NATO, SUA și Federației Ruse.

Scenariile pașnice preconizate includ obligatoriu o tranziție inevitabilă a schimbării puterii politice la Chișinău (pe baza votului popular din februarie a.c.), care va conduce la izolarea politică a PDM și liderilor săi, precum și resetarea scenei politice din R. Moldova prin alegeri parlamentare (poate chiar și prezidențiale) anticipate (care vor fi decise de către majoritatea parlamentară ACUM-PSRM imediat după implementarea pachetului de dezoligarhizare a țării). Este posibil ca izolarea PDM să reducă și mai mult scorul electoral al acestui partid la alegerile anticipate ce vor urma (întrucât forța politică actuală a PDM se bazează pe controlul instituțiilor și pe resursele logistice generoase ale liderilor săi). Agenda alianței ACUM-PSRM pare în prezent minimală și prevede, prioritar, dezoligarhizarea statului. După acest obiectiv, cel mai probabil, ACUM și PSRM vor denunța relația de parteneriat și vor provoca alegeri anticipate.

Este de la sine înțeles că evoluțiile de la Chișinău favorizează Rusia. Influența acesteia în R. Moldova poate crește exponențial în perioada următoare. Elementul inedit îl reprezintă faptul că Moscova revine "la butoane" în R. Moldova cu sprijinul și/sau complicitatea UE și SUA (teză pe care cinicii de serviciu ai Kremlinului nu o mai ascund).

Principalele riscuri pe termen scurt ale deteriorării situației de securitate din R. Moldova privesc un posibil haos intern alimentat de PDM cu utilizarea tuturor pârghiilor posibile (de la decizii obediente ale Curții Constituționale până la proteste de amploare) și, ca efect, posibila transformare a actualei lupte politice pașnice pentru putere într-un scenariu devastator. Un alt risc anticipat îl reprezintă crearea premiselor pentru o federalizare de facto a R. Moldova care, ulterior, să reprezinte un posibil model pentru federalizarea Ucrainei (risc care ar crește exponențial în cazul existenței unui acord global Moscova-Bruxelles/Berlin-Washington în acest sens).

Pe termen mediu și lung, principalele riscuri derivă din ipoteza unui scenariu geopolitic agreat de marii actori pentru întreaga regiune fără luarea în calcul a intereselor și soluțiilor statelor din regiune. Un posibil acord strategic ruso-europeano-american pentru un cordon sanitar în regiune reprezentat de R. Moldova și Ucraina va avea consecințe geopolitice catastrofice – federalizarea R. Moldova și Ucrainei, ambiguitatea coeziunii anti-rusești actuale, slăbirea influenței europene în regiune, apariția de noi conflicte, hibridizarea geopolitică a întregii regiuni etc.

Situația de la Chișinău reprezintă, pe scurt, un SOS geopolitic pentru București. Din păcate, devine sigur că nici acesta nu va fi auzit. Corifeii noștri dâmbovițeni nu mai știu să ocolească taifunuri. Prioritatea zero a României redevine re-educarea geopolitică a „elitei” dâmbovițene.

Dorin Popescu este Președinte al Asociației Casa Mării Negre / Black Sea House (think-tank de politici publice la Marea Neagră), din iulie 2017. Este fost diplomat (cu misiuni diplomatice efectuate la Moscova, Cernăuți și Sarajevo), analist politic, eseist, critic literar și cadru universitar (fost lector la Universitatea Andrei Șaguna Constanța, Facultatea de Științele Comunicării și Științe Politice). A absolvit cursurile Facultății de Litere și Teologie a Universității Ovidius din Constanța și este doctor în filologie, din 2012, cu teza Paradigma constituirii discursului literar la Constantin Noica. Este autorul volumelor Noica. Bătălia continuă (Editura Ideea Europeană, București, 2013, debut în volum), Figuri ale textului anteic (Editura Ideea Europeană, București, 2016), Răzbunarea barbarilor. 2000 de ani fără Ovidiu la Tomis (Editura Ideea Europeană, București, 2017). A publicat peste 130 de lucrări, studii, eseuri, recenzii, articole tematice, în diferite reviste culturale și științifice din România și din străinătate, este coautor de programe tematice și cursuri universitare în domeniul relațiilor publice și al istoriei și discursului presei românești, la Universitatea Andrei Șaguna din Constanța și deține premii naționale de eseu și critică literară. Principalele preocupări sunt legate de politică externă, studii politice, eseistică, studii culturale, istoria culturii, critică literară etc.